

בש"פ 1665/14 - מחמוד מנאצרה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1665/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: מחמוד מנאצרה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על מעצר עד תום הליכים בהחלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טהה) במ"ת 23192-01-14 ביום 2.10.2014

תאריך הישיבה: ז' באדר ב התשע"ד (9.3.2014)

בשם העורר: עו"ד חטיב ג'מיל

בשם המשיבה: עו"ד מורן פולמן

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו-טהה) לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו.

1. בכתב אישום שהוגש לבית המשפט המחוזי הואשם העורר בעבירות של מעשים מטעים והטעיה וניסיון להכנסת חפץ אסור לבית סוהר. לפי פרטי כתב האישום, בעת שהגיע העורר ביום 7.1.2014 לבקר את אחיו, שנושא

בעונש מאסר בגין ביצוע עבירות ביטחוניות בכלא "קציעות", הוא הסליק על גופו מכשיר טלפון נייד במטרה להעביר לאחיו שלא כדין.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביקשה המדינה לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו. ביום 10.2.2014 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי (כב' השופט נ' אבו-טהה) שבמסגרתו הסכים בא כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה וכן לקיומה של עילת מעצר. עם זאת טען כי יש לשחרר את העורר למעצר בית בתחומי מדינת ישראל נוכח היותו נשוי ואב לשמונה ילדים; בן 49 ללא עבר פלילי; הודאתו; והחרטה שהביע. לפי תסקיר המעצר שהוגש לבית המשפט המחוזי, העורר ניהל אורח חיים נורמטיבי טרם ביצוע העבירות שבהן הואשם. הערכת שירות המבחן הייתה כי במצבי לחץ עלול העורר לגלות שיקול דעת לקוי וטשטוש גבולות תוך שימוש במנגנוני רציונאליזציה, וכי קיימת רמת סיכון גבוהה להתנהלות פורעת חוק ועל כן נדרשת חלופת מעצר המשלבת ערבים מציבי גבולות לצד פיקוח אלקטרוני. שירות המבחן שלל את החלופה הראשונה שהוצעה - בדמות מעצר בית ברהט בביתו של ערב שמכיר את העורר ואת משפחתו על רקע עסקי - משום שזו כללה רק ליווי מצד הערב ולא פיקוח מלא ומתמיד. ביחס לחלופה שנייה שהציע העורר, בשטחי הרשות הפלסטינית, ציין שירות המבחן כי לנוכח מיקום החלופה - מחוץ לשטחי ישראל - יהיה קושי לפקח אחר צעדיו של העורר ולאכופ את התייצבותו לדיונים בבית המשפט, ומכאן שלא מדובר בחלופה מספקת. במהלך הדיון בחן בית המשפט המחוזי את החלופה שהוצעה, וקבע כי אין בה כדי לאיין את החשש להימלטות מן הדין. אשר על כן, הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. לצד זאת, צוין כי לעורר שמורה הזכות לפנות בבקשה לעיון חוזר אם תימצא חלופה מתאימה יותר.

3. מכאן הערר שלפניי. לטענת העורר, המסוכנות שנשקפת ממנו אינה גבוהה שכן הוא לא מזוהה עם מעשיו של אחיו, וכן משום שאחיו חבר בארגון הפת"ח (ולא בארגון טרור שאינו מקיים משא ומתן עם מדינת ישראל כגון ארגון החמאס). עוד מציין העורר כי לשיטתו שלילת האפשרות להוסיף ולבקר את אחיו בבית הסוהר מהווה ענישה מרתיעה דיה בנסיבות העניין. אשר על כן, מבקש העורר כי תיבחן האפשרות לשחררו למעצר בית בחברון תחת פיקוחם של שני הערבים שהוצעו בבית המשפט המחוזי בנוסף לשני ערבים ישראלים, תוך התחייבות כי יגיע לחתום מדי יום בתחנת המשטרה בקרית ארבע שנמצאת במרחק של כ-2 קילומטרים מביתו. לצורך כך, טוען העורר כי יש להורות על הכנת תסקיר מעצר שיערך על ידי קמ"ט הרווחה בבית אל - שהוא לטענתו הגורם המקצועי בעל מומחיות שתאפשר לו לבחון את חלופת המעצר שהוצעה לגופה - ולא על ידי שירות המבחן בבאר שבע. נטען כי בפועל נאשמים רבים בבתי דין צבאיים משוחררים לשטחי הרשות הפלסטינית בתנאים שונים שמספקים מענה לחשש מהימלטות מפני הדין, וכי אין מקום להבחין בעניין זה בין נאשמים אלו לנאשמים בבתי משפט אזרחיים. עוד טוען העורר כי לפי ההלכה הפסוקה, היותו תושב הרשות הפלסטינית אינה יכולה כשלעצמה להכריע בשאלת חלופת המעצר.

4. מנגד סמכה באת כוח המשיבה את ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי. לטענת המשיבה, העורר ניסה להעביר לאחיו מכשיר טלפון נייד שעה שידע שהדבר אסור ושאחיו, שהוא חבר בארגון הפת"ח, נשא בעונש של עשר וחצי שנות מאסר בגין ביצוע עבירות ביטחוניות. נטען כי מעשים אלה מלמדים על נכונות לסייע לארגון טרור המקימה מסוכנות. עוד טוענת המשיבה כי תסקיר המבחן שנערך מלמד אף הוא על מסוכנות העולה במנותק משאלת היותו של העורר תושב הרשות הפלסטינית. כמו כן טוענת המשיבה כי העורר צפוי לעונש מאסר בפועל ככל שירשע, וכי קיים חשש להימלטות, בפרט כשמדובר בשהות בשטחי הרשות הפלסטינית שבהם יהיה קושי לפקח על העורר. לסיום, מציינת המשיבה כי לקמ"ט רווחה בית אל אין סמכות להגיש תסקיר מעצר בעניינו של העורר.

5. לאחר בחינת נימוקי הערר ושמיעת טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות. נוכח ההסכמה

בעניין קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, הרי שהשאלה העיקרית שעומדת לפניי היא אם חלופת המעצר שהציע העורר עשויה למלא את תכלית המעצר. בעניינו, עילת המעצר העיקרית שמצדיקה את המשך מעצרו של העורר עד תום ההליכים היא החשש מהימלטות מפני הדין. אפשרות הימלטות מן הדין של תושב הרשות הפלסטינית היא שיקול בעל משקל - אך היא אינה יכולה להכריע לבדה את שאלת השחרור לחלופת מעצר. יש לבחון אם על אף היותו של נאשם תושב הרשות הפלסטינית, ניתן לשחררו לחלופת מעצר תוך הבטחת המשך התייצבותו בדיונים באמצעות הטלת תנאים מגבילים כהפקדות וביטחונות משמעותיים (ראו, למשל, בש"פ 873/14 קנדיל נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (10.2.2014)). במקרה דנן, מחד גיסא, לעורר אין עבר פלילי והוא מואשם בביצוע של מעשה יחיד ולא בשורת עבירות. מאידך גיסא, לא ניתן להתעלם מכך שהעבירה שבה הואשם העורר אינה עבירה של שהייה בלתי חוקית בתחומי הארץ אלא עבירה חמורה של ניסיון להעביר מכשיר טלפון נייד לאסיר ביטחוני (השוו: בש"פ 6781/13 קונדוס נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (4.11.2013)). לכך יש להוסיף את תסקיר המבחן שנערך בעניינו של העורר שלפיו קיימת רמת סיכון גבוהה מצידו להתנהלות פורעת חוק. במצב דברים זה, לא ראיתי להתערב במסקנת בית המשפט המחוזי שלפיה לא ניתן לשחרר את העורר לחלופה המוצעת. אשר לבקשת העורר להורות לקמ"ט רווחה בית אל לערוך תסקיר מבחן בעניינו על מנת לבחון את חלופת המעצר שהוצעה בשטחי הרשות הפלסטינית - הרי שכפי שציינה המשיבה, לפי סעיף 148(א) לצו בדבר הוראות בטחון [נוסח משולב], התש"ע-2009, בית המשפט הצבאי לנוער הוא שמוסמך לדרוש תסקיר בכתב מקמ"ט רווחה במינהל האזרחי, וזאת לצורך גזירת עונשו של קטין בלבד. הוראה זו אינה ישימה אפוא בעניינו.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, ח' באדר ב' התשע"ד (10.3.2014).

שׁוֹפֵט